

Goćławska

Dzielnice: Praga Południe

Osiedla: Kamionek

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy geograficzne Nazwy miejscowości w granicach Warszawy

Rok utworzenia nazwy:

Opis

Goćław zwany też Gościesławem - wieś założona prawdopodobnie w IX w. przez Goćława, wzmiankowana już w 1155 roku jako własność - z tzw. klucza skaryszewskiego - biskupstwa płockiego. Pod koniec XVI w. wchodziła w skład dóbr Kamion. W dniach 28-30 VII 1656 roku na jej terenie rozegrała się bitwa z wojskami szwedzkimi, została wówczas doszczętnie zniszczona. Powoli odbudowywana, w czasach stanisławowskich liczyła aż 17 domów i od 1780 roku była własnością króla, który odstąpił ją swojemu bratankowi, podskarbiemu litewskiemu Stanisławowi Poniatowskiemu. Po III rozbiorze Polski "upaństwowiona" weszła w skład tzw. Ekonomii Warszawskiej. Administracyjnie należała do gminy Wawer, parafii Praga. Na piaszczystych i sapowatych gruntach było ok. 40 domów (tzw. dymów) i mieszkało tu nieco ponad 150 osób. Do 1912 roku liczba ludności potroiła się a cztery lata później tereny te zostały włączone do Warszawy. Z racji zbyt słabych gleb dla potrzeb rolnictwa, ale za to równych, teren ten upatrzili sobie lotnicy i tuż przed wybuchem wojny powstały tu warsztaty lotnicze. W 1946 roku powstało tu lotnisko sportowe Aeroklubu Warszawskiego, działające przez 30 lat. Pod koniec lat `70 rozpoczęto tu budowę osiedli mieszkaniowych - najpierw powstał Orlik, później Jantar i Wilga, najpóźniej zaś Iskra. Osiedle Wilga jest nadal rozbudowywane w kierunku ul. Perkuna. Nazwy osiedlowych ulic - wytyczanych czasami bez przypisanych im adresów, przez co przy porządkowaniu osiedla likwidowane - nawiązują do lotniczej przeszłości.

Taką samą nazwę nosiło w XIX w. jezioro położone przy wsi, o rozległości 25 metrów i 30 stopach głębokości, który swoje wody odprowadzało do Wisły strumieniem. Dziś jest to Jezioro Goćławskie, położone tuż przy Trasie Łazienkowskiej (działki przy ul. Afrykańskiej), a ów strumień to Kanał Wystawowy.

Ciekawostki

Ulicę wytyczono w 1890. Po przyłączeniu do Warszawy swą nazwę otrzymała w 1891. Zabudowana była początkowo drewniakami. W czasie II wojny ulica nie ucierpiała, poza zakładami Stomilu.

Stan obecny:

Nr 4: **Biblioteka Szpotańskiego**. Powstała jako budynek administracyjny jednej z garbarni. W okresie międzywojennym mieściła się tu szkoła nr 20. Inż. Szpotański założył tu bibliotekę w 20 rocznicę powstania firmy dla mieszkańców Kamionka. Obecnie jest to Biblioteka Pedagogiczna dzielnicy Praga Południe. W 2010 otwarto nową bibliotekę wyposażoną w Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej, druga przeznaczona jest na czytelnię prasy. W pozostałej części budynku mieszczą się: sala dydaktyczna, sala konferencyjna na ok. 80 osób oraz magazyny biblioteczne, w których mieści się ok. 340 tys. książek - które będzie można wypożyczyć na miejscu oraz przez internet. Inwestycja kosztowała ponad 9 mln zł i została w całości sfinansowana przez samorząd województwa a remont trwał ponad rok.

Nr 7\11: **Hala Zakładów Stomil**. Fabryka powstała w 1897 dla Berlińskiego Towarzystwa Akcyjnego, produkującego tu buty. W 1908 fabrykę przejęła firma duńska i produkowała tu margarynę. W czasie I wojny produkowano tu konserwy mięsne, a w 20-leciu najpierw margarynę i mieściła się tu pralnia chemiczna, ale od 1924 działała tu polsko-ryska firma Rygawar, produkująca wyroby gumowe. Po wojnie produkcję gumową kontynuował Stomil do 1993. Obecnie mieszczą się tu magazyny i hurtownie, ale budynek jest zdewastowany.

Nr 10: **Kamienica Marii Wojciechowskiej**. Kamienica powstała na początku lat '20. W 1930 kupiła ją niejaka Maria Wojciechowska i zdaje się, że pozostała jej właścicielką aż do II wojny światowej. Ciekawa jest ta mała figurka Matki Boskiej, wstawiona w niszę pod dachem znacznie później - oryginalna zniknęła bodaj w czasie wojny i była nieco większa. Dziś kamienica, mocno obdrapana, czeka na litość i remont, obserwując, jak kolejne obiekty - rówieśnicy nikną z powierzchni ziemi, jak np. Fabryka Wyrobów Gumowych Rygawar po drugiej stronie ulicy.

Nr 12: **Fabryka Aparatów Elektrycznych inż. Kazimierza Szpotańskiego** (drugi adres Chodakowska 19\31). Pierwszą fabrykę Szpotański założył w 1918 w swoim mieszkaniu przy ul. Mirowskiej. Obecny zakład powstał tu w 1928-36 wg proj. Feliksa Sztompke jako Fabryka Aparatów Elektrycznych. Wytwórnia brała udział w budowie pierwszej w kraju linii wysokiego napięcia 150 kV z Rożnowa do Warszawy, produkując na jej potrzeby izolatory sieciowe, przekładniki, odłączniki. Czołowym osiągnięciem była konstrukcja przekładnika napięciowego do 450 kV, prezentowanego na targach w NY. W 1938 Szpotański przeniósł zakłady do Międzylesia, pracowało tu ok. 1520 pracowników. W okresie okupacji hitlerowskiej w fabryce znalazło schronienie wiele osób, które otrzymały fikcyjne zaświadczenia o zatrudnieniu, chroniące przed wywiezieniem na przymusowe roboty do Niemiec. W 1944 roku okupanci wywieźli z fabryki urządzenia i materiały, budynki uległy zniszczeniu w 70%. Od skrótu nazwy fabryki, FAE, powstały nazwy faetytu, materiału odznaczającego się dużym oporem przy napięciu roboczym i oporem silnie malejącym w miarę wzrostu napięcia. Zaraz po wojnie mieścił się tu teatr, późniejszy Powszechny. W 1999 zakład kupiła Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej. SWPS przebudowała front budynku, okładając go złotym klinkierem.

Data nadania nazwy: między 1891 a 1907